

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittal József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 4 ft
Fél évre 2 ft
Negyed évre 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:
Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Főhivatal: Budapest, az előfizetési díjak nyitólétrek és hirdetések.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyező szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések még elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppell A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.
Nyitólétrek 10 kr.

Birtokviszony és hitel.

Pénzügyi és hitelviszonyaink — mint tapasztalatból tudjuk — tetemesen javultak. A pénzforgalom hazánkban jelentősen emelkedett. Hitelünk a külföldi pénzpiacokon javult. A valuta a teljes értékét biztosítja s rövid idő múlva azt fogjuk észrevenni, a miből sok van: a pénz.

Pénzintézeink nem állanak a betétek után arányban a keresettel. Nem szenvedhet kétséget, hogy eme pénzügyi viszonyaink is tetemesen javultak, és jobb jövőnek néznek elébe. A földbirtok értéke rohamosan emelkedik. Olyan földbirtokra, melyet néhány év előtt ötvenezer forintért vásároltak, ma 10000 forintot adnak kölcsön és eme viszonyaink javulásával a magyar földbirtok értéke a külföldi birtok becslésének színvonalára emelkedik és nagy mérvben emeli hazánk hitelképességét.

Örömlünk az rontja, hogy a Magyarországi földbirtokok nagyjából külföldi kölcsönökkel terheltek, mely kölcsönök törlesztése éveken át le van kötve.

Pénzintézeink a nagymérvű betétekkel szemben egyfelől és a csekély pénzes kereslettel más felől a betétek után a kamatlábat leszállítani kénytelenítettek.

Azon hitelképes birtokos, kinek a külföldi hitelintézetnél hitel nyújtott, mely

olcsó kamat és előnyös fizetési föltételek mellett szeresheti be pénzügyi helyzetét hazai pénzintézeteknél és nem szükséges külföldi kölcsönt igénybe vennie, mi által hitelünk a külföldi pénzpiacokon tetemesen emelkedik és hazai pénzintézeink forgalma is hasonló mértékben emelkedik. A mondottakból önkényű értetődik, hogy hazai pénzintézeink, nagyobb hatalommal fognának bírni a nyílt piac felett és állásuk kielégítően csak abban az esetben szilárdulhatna meg, ha betétek a kölcsönökkel paralell egymás mellett folynának.

Szokjanak le pénzkezelő földbirtokosaink azon téves felfogásról, hogy a külföldi pénzintézeteknél 30-40 évi részlet törlesztésre felvett pénzkölcsön olcsóbb kamat mellett szereshető meg, mint hazai pénzintézeinkben, de meg kell emlékezni a kisbirtokosaink hitelviszonyairól is, melyek minden esetre figyelmet érdemelnek s megérdemlik hogy ezen ügygyel bővebben foglalkozzunk. A kisbirtokos gyakran szorongatott helyzetben van és a várandó termésre kisebb-nagyobb pénzkölcsönt köteles felvenni. Kisbirtokosaink ezen szorongatott helyzetükben fűzős tához kapkodva, gyakran azon kényszerhelyzetbe is jutnak, hogy vagy kénytelenek birtokuktól megválni, vagy pedig várandó terményüket a kereskedőnek potom áron előre eladni.

Nem lehet szándékomban kereskedőink ellen panaszt emelni, és nagyon téves azon

állítás vagy nézet, hogy az ily módon eszközölt pénzkölcsön a földmivelőt a tönk szélére juttatja. Nagyon téves azon nézet, hogy a kereskedő által meghatározott árak a termelő érdekeire és gazdasági viszonyaira károsak volnának — mert a mint tapasztalatból tudjuk — az ily előre eszközölt vétel és eladásra felvett kölcsönöknek gyakran a kereskedő vallja kárát, a menyében a szállítási határidő alkalmával az átvett és előre megvett gabona sokkal olcsóbb árnyveon áll, mint tényleg megfizetve lett.

De van egy más módja is a megszorult földmivelő segélyezésének. Pénzintézeink nagyon helyesen cselekszenek, ha időről-időre különösen tavasszal és aratás kezdetén a pénzesélyre szorult egyes községek lakóinak — az illető községek előjárói útján — kölcsönöket felajánlván, segítségére lennének a szenvedő vagyoni viszonyok mellett szorult helyzetbe jutott földművelőknek, kinek mód adnaték a felvett kölcsönt részletekben fizetni.

A közigazgatás megjavulásán fáradozó vezérlelők figyelmébe melegen ajánljuk ezen eszmék ápolását s ezzel megvalósítását.

Megyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága május havi rendes közgyűlését Svastits Benő főispán ömeltóságának elnöklété alatt f. hó 1. és 2-án tartotta meg.

A „Muraköz“ tárczája

Emlékezés Sárosy Gyulára.

Írta: Leóvey Klára.

Az 1802 ik évnek vége felé hozták Sárosy Gyulát az új épületbe. En már akkor régi lakója voltam a foglyok által ugynevezett Babylónnak; olyan „Piros Pista“ valék az V. pavilonban. Ismertem a rabság minden nehézségét, szigorát. Nagyon éreztem az anyagi és szellemi nélkülözéseket. De a hosszas fogság alatt megtanultam azt, hogy miket lehet némileg könnyíteni a helyzetben, hogy a tökéletes szellemi nélkülözés folytán: eltompulás vagy elmezavarodás ne szállja meg a lelket. Ennek tudása erkölcsi kötelesség volt.

Midőn annak híre terjedt el, hogy Sárosy az Újépületbe hozták, egész rémületességben állott előttem a költő helyzete, hogy minő szörnyű lesz állapota azon tétlenségben midőn ezer gondolat zsihong az agyában, s azt leírni nem szabad és nem lehetni titokban sem, mert nincs semmi irószere. Tapasztalásból tudám, hogy egy darabka rajzónnak se volt szabad lenni a foglyonak.

Sárosy én soha se láttam, csak költeményei voltak előttem ismereteseik, s ezeknél fogva tiszteltem a nevét. És mint politikai foglyok már

testvér volt; mert az igazi testvériség: a közös szenvedésben fejlődik.

Első gondolatom volt, midőn megtudtam Sárosy Gyula ottlétét, hogy némileg segítsek a sorsán. Papirt s hozzávaló irószereket küldtem neki. Igaz, hogy ez nagy merény volt, mert ha kiszül, hogy nekem papírom van, a legnagyobb bürtöni szigorom lettem volna kitéve, pedig már különben is nagy mérvben éreztezték azt velem... De csak azon gondolat vezérelt, s ez felejtette el a történéhető veszélyt, hogy fogolytársamon segítsek.

Másnap azon az uton, melyen a papirt küldtem, egy becses költeménnyel tisztelt meg Sárosy. Es így ment ez tovább. En is írtam neki olykor s ő gyakran küldött egy-egy költeményt, melyekben az Újépület titkait örökíti meg.

Nevezetes volt ezen levelezés módja. Voltak az Újépületben alföldi földeszek, mint politikai foglyok, kiknek némelyike már el volt ítélve, néhány hónap vagy főlévre, s némelyik még várta az ítéletét. Ezen foglyokat felhasználták a fát hordani a szigoruan elzárt foglyok számára. A jó földész honfitársak a legnagyobb büntetésnek lehettek kitéve. Két névre emlékszem, ezen földész fogolytársak közül: Egyik Győry István volt Orosházáról. A másik Mezei Sándor. Az első kiszabadult az utolsót szegényt: az Újépületben vezették ki! Szerencsére darab ideig naponként ugyanegy ember jött, s ez volt az én levélhordóm s a Sárosy Gyuláé. Ha reggel behozta a fát, bedugja az ágy alá, s ezzel együtt odatéve a parányi tekercsbe göngyölt levelet, s

halkan mondá: „Van Gyulától.“ Ha nem volt, akkor nem szólt semmit.

Egyik levélben leírta, milyennek képzel engem. Természetes, hogy fogolyábrándos képzeletével, érdekesebb képet irt a valónál. Levélét azzal végzé, hogy egy szellemi csókot kér tőlem. Veleltlenül levelének ezen pontjára nem feleltem.

Megtudván később, hogy Sárosy Gyula egy krajczárral sem rendelkezhetik, minden pénzt elvettek tőle elfogatásakor. Ekkor a mi hűségese levélhordónktól küldtem neki öt forintot.

Ere írta azon tréfás és mégis komoly tartalmu költeményt, s melynek II. része így kezdődik:

„Nem kapsz tőlem több verset Klárikám.
Levonlál egész a prózába.
Szellem csók helyett küldötél nekem
Öt pengő forintot. hiába!

Az Újépületben hoztam küldött költeményeinek általános czime volt: „Klári kádok.“ És több nevezetes újépületi tapasztalás volt némelyikben leírva, de melyeket fájdalom nem volt szabad megtartanom. Sárosy határozottan kérte azoknak elégetését. Erősen állítá, hogy ő minden költeményét, melyet már egyszer leírt, könyv nélkül tudja. Ezen versekből csakugyan jelent is meg néhány, a Sárosy Gyula kiszabadultával, szépirodalmi lapokban, de úgy mint Balassa Bálint versei. Rájok ösmertem.

A Sárosy Gyula összes költeményeiben, melyek utólagra megjelentek, következők íratnak a tönnebb említett kivül az Újépületben:

Elnökö főispán üdvözlö a megjelent bizottsági tagokat; jelzi, hogy a törvény értelmében a közgyűlésnek 15 tárgyat az évi zárszámadások képezik, továbbá oly adminisztratív ügyek, a melyekben érdemlegesen intézkedni a közgyűlés hatásköréhez tartozik. Majd megemlékezően a közel múltban a munkás nép között felmerült szocialistikus mozgalmakról s azok káros következményéről, örömmel jelezte, hogy vármegyénk ily körös állapotoktól ment. Kegeylettel emlékezett meg Czukelter Józsefről, a vármegye fardhatatlan buzgalmu elhunyt főszámvevőjéről, a ki 32 évig önzetlen munkásságával szolgálta a vármegyét s indítványára a közgyűlés Czukelter József főszámvevő elhunyt felett jegyzőkönyvileg fejezte ki mélyen érzett fájdalomát.

A törvényhatóság állapotát feltűntető alispáni jelentés tudomásul vétetett.

Tárgyalás alá vette a közgyűlés a gazdasági egyesületnek a földmívelésügyi miniszterhez intézett és onnan nyilatkozás végett leküldött felterjesztését, melyben a szőlővessző forgalomnak a vármegyében való szabadba tételeit kéri. A közgyűlés már 1891-ben hozott határozatával azon kívánságát jelentette ki, hogy a szőlővessző bevitel a vármegye egész területére szabadba tételessék. A közgyűlés pártolva a gazdasági egyesület felterjesztését, ma is azon óhaját fejezi ki, hogy a szőlővessző forgalom a vármegye egész területén teljesen szabadba tételessék. Amennyiben pedig ezt a miniszterium egyes községek bejelentett tiltakozásai miatt a vármegye egész területére kivétel nélkül elrendelhetőnek nem találná, kéri a közgyűlés, hogy a szőlővessző forgalom korlátozását csak a bevitel ellen tiltakozó községekre nézve tartsa fenn.

A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a gyámpénziár pénzkészletét, illetőleg a tartalék-alap tőkét értékpapirokba nem helyezi el.

A Sümegtől Keszthelyig, továbbá Alsó-Lendvától Regedeig tervezett helyi é. vasutára nézve, a melyekre vonatkoznak a vármegye törvényhatósága az elvben való segélyezését már előző közgyűléseben kimondotta, továbbá a Tapolcztól Keszthelyig tervezett h. é. vasutára nézve, a melynek elvben való segélyezése most mondatott ki, a vasuti bizottság javaslata alapján a közgyűlés amaz egyértelmű határozatot hozta, hogy mind a három h. é. vasutára nézve az érdekeltség tegeyen tüzetes jelentést a vasut hosszáról, a felépítés költségeiről, valamint az érdekeltségi kör eddigi hozzájárulásának nagyságáról a mely adatok alapján fogja a vasuti bizottság javaslatát megtenni mindegyik h. é. vasutára, a vármegyei hozzájárulás nagyságára nézve.

„Bevezetés. Verhör. Iszonyu puffanás. Éjjelel. Börtöndal.“

A „Babilon imája“ is az Ujépületre vonatkozik, mert az V. pavillon van érve alatta. Ezt a Sárosy „Arany Trombita“ című új-jában olvastam először.

Sárosy Gyulát az Ujépületből várfogságba vitték, előbb mint engemet. S ily szakadt meg a mi nehéz uton való levelezésünk.

*

1839-ben Stutgartban létemkor megküldték nekem, akkor megjelent költeményeit Sárosy Gyulának s ezen versek között találtam egy költeményt, melyet bizonyosan fogságon kívül írt, mert azt nekem nem küldte meg az Ujépületben A versszak eleje így van:

„Egy csókot kérem s te megtagadad.“

Ez ama főnnebb említett szellemi csókra, vonatkozik s az n költői jóslattal végződik:

„Te még sem adsz hát csókot életemben?
Majd azt ott fenn az angyalok.
Te meg csókolod meg egykor a keresztfiát —
Ila majd hazámhoz hiven — meghalok!“

*

Sárosy Gyulával néhány levelet váltottam kiszabadulásunk után.

Megküldde nekem arczképét. De soha személyesen nem találkoztam vele.

Még eddig a keresztfiát se láthatám, melynek meglátogatása honleányi kötelességem.

Zala-Egerszegén harmadik gyógyszerár, Keszthelyen és Csáktornyan második gyógyszerár felállítására tárgyában beadott kérvények egyikét sem pártolta a közgyűlés s ily irányu jelentést terjeszt fel a miniszterhez.

A kereskedelemügyi miniszter leiratában tudatja, hogy a törvényhatóságai közutakon levő műtárgyak helyreállítási költségeire 6000 frt segélyt helyez kifizetésre.

A vármegye monografiája ügyében az illető választmány megkeresétek, hogy saját hatáskörében tegye meg a leg-zükségesebb intézkedéseket az iránt, hogy a vármegye monografiája mielőbb befejeztessék.

A kőmányaipró díjak szabályozása tárgyában javaslatlétet végett a vármegye alispánjának elnökeire alatt bizottság küldetett ki.

Koller István bizottsági tag indítványára a közgyűlés a kormányhoz felterjesztést intéz országos gazdasági sónak kiadása tárgyában s ez irányu kérvényét pártolást végett az ország összes törvényhatóságainak megküldi.

Csáktornya község képviselőtestületének a villamos világítás tárgyában, Mura-Csány község képviselőtestületének a hitellekőnyv másolata megszerzése tárgyában hozott határozatai törvényhatóságilag jóváhagyást nyertek.

Szobotica és Jurcsvez községben községi ingatlan szabad kézből történt bérbeadását, valamint Mura-Füred község képviselőtestületének telekkönyvi kiigazítást tárgyzó határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Gerencsér György drávavásárhelyi tanító özvegyének nyugdíja 133 frt 33 krban, Tiszai András dekanovezi volt tanító nyugdíja 286 frtban megállapítván, egyuttal közgyűlésileg megállapított mindegyiknél azon összeg, amit az illető községek nevezettek részére az országos tanítói nyugdíjalaphól kiattal nyugdíjilletéküknek kiegészítése végett fizetni tartoznak.

Különfélék.

— **Pünkösöd.** Ragyogó, madár-dalos, virágillatos szép ünnep, oh jövel a mi lelkeink megvigasztalására! Hiszen te is egyik kivételes normanapja vagy az emberiségnek, midőn a földi sajtóktól az ünnep kivételes nagy alkalmára megtisztul az ember: midőn a kenyérgondjainkat leszereljük és közel vagyunk a lélek abszolút jóságához, a vallás nyújtotta gondolatához, hogy lelk-harmóniánkat a földre szálló istenség adta. Szép tavasz! a lepoetikusabb ünnepeid a madár dalos, pünkösdi-rózás Pünkösöd. Az élet viszontagságos, az ember bánatra született a földön. Ám azért egy-két csapás, avagy balsiker esetén ne zsgorodjunk össze, megújulj hittel, bizva-bizva, a remények feszülő vitorlájával indítsuk már-már elmerülő sarkánkat, s e nap, a mely vigadozásunkra adatott, talájon meg meleg érzései között s emeljük felebaráti szeretettel embertársainkat keblünkre ezen a szép tavaszi ünnepen. Bo'dog ünnepeket lapunk t. olvasóinak!

Meghívó. A csáktornyai jótékony nőegylet 894. évi június hó 2-án segélyalapja javára a m. kir. állami tanítóképzőintézet kertihelyiségeiben tavaszi táncmulatságot rendez Rendező bizottság: Bernyák Károlyné, elnök Czvetkovics Antalné, Dittlich Jánosné, Hackl Károlyné, Dr. Krasovecz Ignáczné Margitai Józsefné, Pethő Jenőné, Tóth Lajosné, Wollák Rezsőné, Ziegler Kálmánné. Fink Antal, Dr. Hajós Ferencz, Kovács Emil, Mayer József, Mesterics Aladár, Molnár Ferencz, Nagy Elemér, Neuman Salamón, Szilágyi György, Thorday János, Timár Mihály, Vaucsini József, Vázsony József, Wettendorfer Bertalan, Zakál Vilmos, Vranicsics Jenő vajda. Kezdeté d. u. fél 6 órakor.

Beléltidij: személyjegy 1 frt családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A mulatság kedvezőlen idő esetén is megtartatik. A hölgyek kéretnek lehető egyszerű ruházatban megjelenni.

— **A „D. B. E.“-be** ujabban a következő tagok léptek be: Barsch Henrik szállodás Perlak, rendes tag fizetett 2 frtot, Kele György jegyző Kotor rendes tag; Rabenstein Samu tkpénztári igazgató rendes tag, Kollay Rókus földbirtokos Kotor rendes tag, Spiegel József gyámolító tag Kotor (fizetett 1 frtot); Pollák Ignác gyámolító tag Kotor (fizetett 2 frt 50 kr); Pollák Lipót gyámolító tag Kotor, (fizetett egy frtot); Pollák Henrik gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); Vlasics Remus gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); Ehrenvald Béla gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); B. U. gyámolító tag Kotor fizetett 50 kr); Sáfrán János gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); Rózsay Mór gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); Szalai Géza gyámolító tag Kotor (fizetett 1 frtot); Kele István gyámolító tag Kotor, (fizetett 1 frtot); Kotori takarékpénztár Kotor, rendes tag; Engl Ödön Kotor rendes tag; Dominics Mihály Kotor rendes tag, Pataki V. gyámolító tag (fizetett 50 kr.)

— **A muraszombati gyanafalvai** úgy az alsó lendva-muraszombati és muras. ombatregedei vonalak kiépítésének ügye jelenleg a bécsi pénzügy egyik leg-ékebb tagjának kezébe között van. Közégek közelebb bejárják azon vidékeket, melyeket a tervezett vonalak átszelnek s a nyomjelzési munkálatok, kidogozott tervek s a benyújtott pályázatok most a jelzett pénzügyi tekintély közegeinek tanulmányozása alatt állanak. Körülből 10 nap alatt eldől, hogy számíthatunk-e a vasutnak ezen részről való kiépítésére.

— **Beküldetett Csáktornya város számadása** az iskolai alapvagyorról (1893) Alapvagyon 1893-ik év végével 7462 frt 96 kr. egyéb alapítványok 1197 frt 46 kr. Az iskolai alapvagyont kimutatja Pruszácz Alajos városbíró. A kimutatásban befoglaltatik 22 alapító neve is. Az első alapító Bogatics Ferenc felső királyfalvi korszmáros volt, a ki 1803-ban 100 frtot adományozott a csáktornyai iskola részére 200 frtot hagyományoztak Steinbauer-Kiczheffer Mihály csáktornyai lakos 1804-ben, Haulik Mihály zágrábi érsek 1846-ban, Mihálicz József zágrábi apátkanonok 1846-ban és Marinovics Miklós csáktornyai ügyvéd 1856-ban. Legutolsó hagyományozó Királyi Pál volt, a ki 1892-ben 2000 frtot hagyott végrendeletileg a csáktornyai elemi és polgári iskolának.

— **1896 évi országos kiállítás** zene és színművészeti előadója: Dr. Váli Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok“ szerkesztője, mint értesülünk legközelebb városunkba jönni szándékozik a zene és színművészeti erekyék megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, a kik valamely zene avagy színművészeti erekye, és pedig régi hegedűk, zongora, orgona, tárogató, hadi sípok, kürtök, hanggyíratok, levelek, naplók, színlapok stb effélék birtokában vannak nemkülönben azokat, a kik városunk egyes régi művészei közül valamely emléktárggyal avagy utbavezető adattól tudomással bírnak, hogy azok felől nevére czimezve egy levelező lapon érteítsék. Budapest, Kerepesi-ut 81. szám alá címmezve.)

Hazai hírek. A polgári házas s ágról szóló törvényjavaslat a főrendiház előtt huszonegy szótöbbséggel megbukott. — A memorándum pört a héten tárgyalták a kolozsvári törvényszék előtt. — Bihar megyéből kolera hírek keltek szárnyra; Kondoros Mihály kocsi kocsi koleragyanus tünetek között megbetegedett; a megyei főorvos rögtön a helyszínére utazott. — Hódmezővásárhelyre egy század katonaságot helyeztek el a szociális mozgalmak elfojtására; a katonák egész aratáig ott maradnak. — A rózsaleány ünnepet az idén Szent-Ivánon tartották; a megkoszorúzott és megesketett rózsaleány Han Mária, völgyény Stocker Ignác volt. — Posilovics zágrábi érsek pápai prekonizációja f. hó 18-án lesz. — Az első magyar tengeri uszódockot Fiumében most bocsátották a tengerbe. — A múlt vasárnap véres összeütközés volt az oláhok és magyarok között, melyet a dorbézoló oláhok kihívó viselkedése idézett elő; pápa és Petrán szemnáriumi tanár vezetése mellett szem. növendékek vitték a fő szerepet. — Az aszódi javítóintézetben Zima növendék egyik társát agyonlőtte. — Az ország jelentékeny részében voltak a gyök, havazás és dér a múlt héten.

— **Mosógép** (Zarski János Varsóban). Ezen mosógépnél a mosandó ruha sima, barázdált vagy pupos hengerek között megmunkáltatik, melyek mind egy és ugyanazon irányban forognak és forgásuk közepette egymástól eltávolíthatók, vagy egymáshoz közelíthetők, hogy így a mosandó ruha kívánat szerint többé vagy kevésbé össesajtolassék.

— **Gázlégmotor.** Egy újszerű motort talált fel Diesel berlini mérnök. Léggöri levegő 90 légnyomás alatt hirtelen sűrítetik, miáltal az nagyon felhevül. Azon pillanatban, melyben a dugattyu visszafelé tart, szén-gáz vagy gyulékony gáz bocsátatik a hengerbe, mely a hőből rögtön megyulad. Az így bekövetkező robbanás ereje hajtja a gépet. Az egy lóerőhöz szükséges szénfogyasztás csak 0.22 font. Mivel a gép méretei egy hasonló gőzgép méreteinél sokkal kisebbek, ezen motor nagy theoretikus haladást jelez.

CSARNOK.

Hol van a gyerek.

Irta: Rónaszighy Gusztáv.

Jókai Mór koszorus írónk sok évvel ezelőtt már megírta: Kálmán Királyunk és Álmos herczeg szomorú históriáját, természetesen drámát csinálván belőle Könyves Kálmán czim alatt.

És mennyire bizonyos, hogy soha el nem képzelte volna, hogy milyen bohózat lesz belőle a drámából Szinnyér-Váralján a vendéglő udvarán, Thalia templomává avatott szekérállásban annak idején Bájligeti színigazgatása alatt.

Ehhez hasonlót még ott nem produkáltak többet

A darab teljesen új volt, a színészek passzióval tanulták a gyönyörű verseket; már ki is volt hirdetve, arról beszélt egész Váralja.

Hja, abban az időben még a hazai történelmi drámák iránt is érdeklődött egy kissé a publikum — legalább Szinér Váralján.

Blau Kóbi, a ki különben sárkőzaljai nagybirtokos és bőrkereskedő volt, de a saison alatt Váralján mint elsőrendű gigerli színházudvarló, színészeknek kölcsönadó és reklámcsináló gavallér szerepelt, naponként hordta a próbáról a híreket a czukrázdába, gabnacsarnokba, a hol csak megfordult a darabról, — egekig magasztalván, hogy még ilyet — Jókai sem irt.

És a mit Kóbi mondott, azt szent írásnak vette mindenki, mert tudták róla, hogy nagy összeköttetései vannak a kulissa körökkel. No, de büszke is volt erre Blau Kóbi.

Pár nappal az előadás előtt ismét szóba jött a gabonacsarnokban a Könyves Kálmán.

Kóbi anzagolt szokása szerint. A társaságban volt Fuchs ur is a gabonakereskedő Medgyersről a ki szintén beleszólt a társalgásba.

Mi az Kóbi? A Könyves Kálmánról beszélsz? Jaj! az nagyszerű egy darab, én láttam is Szatmáron; van benne egy gyerek is.

A hallgatóság ránézett Kóbira, a ki eddig elég csodálatosan sohasem említette a gyereket.

És erre Kóbít elöntötte a düh.

Hogy egy közönséges, gabonában utazó többet merjen tudni színházi dolgokról mint ő, ezt már nem engedheti meg; büszkén és hirtelen odavágta a Fuchsnak:

Tudsz is te ahhoz! hiszen abban a darabban nincs is gyerek! A hallgatóság Kóbi urat művészi dolgokban csalhatatlannak tartván, természetesen az ő pártjára állt; de Fuchs ur nem tágitott a gyereklől.

Szentül erősítette, hogy ő már látta a darabot, igen is látta a saját szemével egy forintos zártszékről — és volt benne gyerek — szegénykének még a szeméit is kiszúrták! — hogy ő gazember legyen, ha nem igaz!

Blau Kóbi tekintélyére nézvést azonban mindennek daczára tagadásba vette a gyereket.

Fuchs annál jobban állította. A hallgatóság ingadozni kezeett. Kóbi tekintélyét veszélyeztetve látván, azzal vágta ketté a vitát, hogy henczegve oda kiáltott Fuchs urnak:

— Hát fogadjál velem 100 forintba, hogy nincs benne gyerek.

Fuchs ur kénytelen volt fogadni. — Blau megmentette tekintélyét. Mert ha ő egyszer 100 forintba fogadni mer, akkor neki van igaza. Blau azonban nem volt ilyen bizonyos a dolgában; az igazgatól kérdezik meg. — Van e a Könyves Kálmánban gyerek?

— Van bizony, felelte a direktor — még a szeméit is kiszúrták.

Kóbi meg volt semmisülve.

Hümmögött egy darabig, végre elmondta a fogadást.

Sajnálak, de biz abbar. van gyerek! ezt a fogadást elvesztetted! Különben mi

neked száz forint? vigasztalta a direktor.

Mit, hogy Fuchsnek legyen igaza, soha! Tudod mit pajtás, neked adom a 100 forintot, ha nem lesz gyerek a Könyves Kálmánban? — bögte oda foghegyről az igazgatónak.

Száz forint!!! Bájligeti nem lett volna igazgató, ha el nem fogadta volna. Meg vagyok róla győződve, hogy száz forintért magát Könyves Kálmánt is kihuzta volna.

A fogadásnak hire ment az egész környéken.

Lesz-e gyerek, vagy nem lesz gyerek ez lett a napi kérdés Váralján.

Ez az általános érdeklődés eredményezte aztán, hogy a Könyves Kálmán előadására úgy megtelt az állás, hogy csak azért nem nyomták ki a falait, mert nem voltak falai.

Fuchs ur a nézőtér jobb, Blau a baloldalon foglaltak helyet, ők voltak pontjai az érdeklődésnek.

A darab sem kellett már érdeket, mindenki azt firtatta lesz-e hát gyerek?

Kóbi ur diadalmasan nézte Fuchs urat, a ki biztosan érezvén magát, nyugodtan várta a gyereket.

A gyerek pedig csak nem akart előkerülni.

Vége volt az első, második felvonásnak, lement a függöny harmadszor is, gyerekről szó sem volt. Fuchs ur kezdte magát rosszul érezni, de azért még bizott a két utolsó felvonásban. Kóbi meg nem állhatta, hogy felvonás közben át ne kiáltson.

Látod Fuchs, nincs gyerek.

A mire a publikum részéről szörnyen megtapsolták. Meg is hajtotta magát.

Csak várj, csak várj — felelt vissza a másik! okvetlen kell annak a gyerekek lenni. Így lett vége a harmadik és negyedik felvonásnak gyerek nélkül.

Az egész publikum Kóbi pártjára állt, de Fuchs nem hagyta magát.

Várj csak várj, kell annak a gyerekek lenni. De bizony nem volt. Lement a függöny utoljára visszavonhatlanul. Gyerekek hire hamva se volt.

Fuchs le volt főzve.

A publikum éljenezte Blaut, Blau le nézte Fuchsat. Fuchs pedig fizetett. Legalább megmutatta, hogy gavallér. Standepede ott a publikum előtt átadta Kóbinak a százaszt.

Blau Kóbi hajtogatta magát és diadal-mámoreában büszkén vágta oda Fuchs barátjának:

Látod Fuchs, hogy nem volt benne gyerek, de már most fogadjál velem másik száz forintba, hogy ha még egyszer előadják a Könyvest, akkor lesz benne gyerek.

Fuchs azonban semmi szín alatt nem akart fogadni.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sva pošiljke tiđuše se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjžara Fiacel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva Č. Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Zdravoslovje.

4. Oprava.

Izbirajuć opravu, trebalo bi, da više pazimo na cilj, vu koju ju nosimo, ne pak kak to navadno biva, da se više po himbenosti i modi ravnamo.

Pri opravi moraš paziti na ovo:

a) da odgovarja podneblju, godišnjoj dobi, dobi dana, vremena, broju ljetah, telovnomu ustroju, spolu i navadni.

b) Da vse dele tela jednako gije, ali da zrak ipak do njih dopreći more. Oprava nesme biti ni pretopla, niti prehladna. Gdo se odviše toplo oděva, odviše se znoji, koža taj znoj vpije, vlakna tim oslabe, ter se lahko dovek prehladi. Ovdj kak i povsud najbolša je sredina, isto tak škodi prehladno se oděvati, kak i pretoplo.

c) Oprava mora, da je navěk čista. Opravu i rubje treba višekrat mēnjati i tak isto posteljinu. Gdo nečistu opravu nosi, mora zbatežati, ar koža izhlapljivanja iz zamazane rubenine, opet vu se prijemlje.

d) Oprava nesme biti pretėsna. Pretėsna oprava škodi: ona stišće i nagrđjuje telo, ili posebne dele njegove, ter preći cirkuliranje krvi. Vu ljeti onu kožu draži, na vekuš delatnost, ter nas tim već ma slabi; vu zimi pak nas nečuva dosta od hladnoće. Zato se treba čuvati tėsnih ovratnikov (golėrov), kaputah i pruslekov; pretėsnih i prevuzkik rukavov, stomfah i obuće. Osobito pako treba se

čuvati pretėsnih steznikah (miderah), ar prsa se onda nemreju dobro razvijati, kaj je zrok, da matere nemogu svoju dēcu kojiti, a gustokrat zbatežaju prsa i dobi se rak rana. Srce nemre pravilno delovati, želuđec i čreva se stišću, cirkuliranje krvi je nepravilno. Istom vu potlanjih ljetah opažamo, koliko smo sebi naškodili prejakim stezanjem.

e) Gornju opravnu ponajvi e delamo iz biljevnih ili žiivinskih vunenih stvari, rubenimu pak iz platna. Vu noveše doba vnoغو se nosi Jaegerova rubenina i oprava, koja se pravi samo od žiivotinjske vune, a nose ju i stari i mladi i vu ljetu i vu zimi.

Glavu nesmemo pretoplo pokriti, ar se onda odviše znoji. Topli škerlaki tišćiju takaj glavu, ar to zrokuje glavobolju. Potrebno je navěk na to paziti, da bude glava hladna, a noga da su tople. Nu ako glavu zimi odviše izvrgnemo, isto nam tak škodi, kak da bi bili duže vremena prez škerlaka na suncu. Po ljetu valja nositi lehek beli škerlak. Po noći nositi spavaću kapu nije zdravo.

Mokre haljine potrebno je sa suhimi zameniti, da se neprehladimo. Pođ nikakov način nije smeti nositi opravu, koju je betežnik vu svojem betegu nosil, ar se ovak jako lahko beteg prenaša.

Nekoji ljudi navadni su navěk, da paće i domaj nositi bundu (kožu). Ova navada negodi ni najmenje zdravju, ar

oslabljuje žilice, zrak nemre do naše kože dopreći, izparivanje kože nemre izhlapiti. Krznenu morali bi samo stari ljudi, ter vu oštroj zimi nositi.

Upotrebljujuć posteljinu valja paziti na zdravstvene regule. Perje smije se samo za malo dēcu i za stare, slaba ljudi opu trebati, drugač nije zdravo. Gdo na perju spava i perjem se pokriva, vnoغو se bude znojil i jako oslabil. Osobito vu ljeti nevalja na perju spavati, ar jako izparivanje kože vu se prima. Najbolši material za posteljinu jesu konjske grive i rep, osobito za madrace, kak takaj i za vankoš. Vunenim pokrivalom (poplonom) pokrivati se je najzdraveše.

5. Stan.

Pri stanu valja prije vsega paziti na položaj. Ov nek bude takov, da sa svih stan more do njega dopreći frižki zrak (luft) Okolica stana mora biti prijazna i suha; ako je vu blizini voda ili močvara, dobivaju stanovnici, koji vu blizini stanuju, zimicu i druge betege. Isto tak je vnoغو zdraveše vu visokih predelih, nego li vu nizkih, ar je tam zrak navěk čistiši i zdraveši, ter epidemčni betegi vnoغو hujše baraju vu nizkih predelih, nego li vu visokih.

Sobe nek su visoke, suhe i prestrane, svetle ter proti suncu obrnjene. Jako zdravo je vu blizini stanov drėvje posaditi, ar jako

ZABAVA.

Vlovila ga je.

Jedan par zaručnikov išli sa u cirkvu vienčati dati, ili kak se to pri nas veli, iši su na zdavanje. Uz put v cirkvu bil je mladenec tak nespretn, ter mladenki an opravu nehotice stal, ova malo naglo naravi i ne baš obilnoga izobraženja, odreže mu srdito: „Bedak!“ — On se na tu reć osupne ter sada stoprv spozna narav svoje zaručnice. Akoprem već blizu cirkve, ali ipak dosta zagod za občuvati se za celo svoje življenje od vruga. Dojduć pred oltar, zapita svećenik najprije njega: „Pitam te Andraš, jeli hoćeš ovu pošennu dievojkvu Margetu za svoju tovarušicu vzeti?“ — Ali moj Andraš hitro odgovori: „Neću!“

Ova rieć je sve prisutne osupnula. Matere su jeduo malo omeglele, oti su se pričeli jeden drugoga špotati i krivnju jeden drugomu predbacivati, podekliši su najedan krat dobile črevobol a sama mladenka se je tak lecnula, da su joj noge kakti da ledu podletele ona svom slom na cirkveni tarac, kak da bi bil najfineši kanapej se je sela.

Pomoći ovdje nije bilo, ter akoprem su oti i matere zahtėvali, da zdavanje n-ka

samo ide svojim redom te neka se obavi, očitoval je svećenik, da to nikak biti nemore niti nesmije, ako mladenci ovdje na glas ne očituju, da jedan drugoga hoće, a pošto je mladenec izrično očitoval, da mladenku neće, anda neka idu svi skupa domov u ime božje, jer zdavanje se nemre obaviti.

Otiđu anda svaki k-sebi domov ter se je zaručnica nekaj od žalosti a nekaj od srama nad tim događajem hotela u suzah raztopiti, kakti cukor u vodi, oči su joj bile uvijek zaplakane a lica črlena od brisanja rubcem suzah. Ne samo, da ju je Andraš ostavil, ali sada, ovak na špot detu nebuđe niti drugi nitko hotel za ženu vzeti, ter joj je cieli život pokvarjeni. — „Ovak nesme ostat.“ — „To se mora popraviti.“ — „To mora drugač biti.“ — misli ona, ter jedan krat, kao je njezin nesudjeni mimo njezine hiže prolazil, izide mu na susret te ga ovak liepo nagovori: „Vidš dragi moj Andraš, ja sem izbilja falela, kad sem te na putu u cirkvu bedakom nazvala i ti si se na to mene odvekel, ali stin si ti meni za celo moj život škodu napravil, jer ja sam kroz to izsmehanju izvrgnuta i nijedan dečko nebuđe po mene v še došel. Ja znam, da tvoja želja nije, makar me i ti sam nečeš, pak te zato prosim, da me ovoga špota riešiš. Tebi to nebuđe nikaj škodilo a meni bude hasnelo.“

„Ti napravi najmre ovak, mi pojdemo

još jedan krat u cirkvu kakti toboš na zdavanje, pak kada dojde na me pitanje jeli te hoćem, onda ja odgovrim da neću te se iz cirkve razidemo. To tebi nebu nikaj škodilo a zmene on špot, koj sad na meni žneho sedi, odmah opadne i ja bum odmah imala med ostalemi pucami prehaju.“

Kad je ov spameten govor Andraš čul, privoli je na to, jer je izbilja videl, da taj čin njemu nebuđe niti najmanje škodil a Margeti bi pak mogel hasneti. — Jer kaj ga je briga, on Margeti drugač nije bil neprijatelj, samo ju za svoju ženu, nije hotel vzeti, a po nju potlam makar i najbogatesi dečko dojde, to on njoj nije bil nenaviden. Zato anda na njezin predlog privoli ter se je odmah pričelo u kući kakti toboš za zdavanje opet slagati, jer su se toboš mladenci pomili.

Dojde vrieme zdavanja i svati još bolje nakinčeni, nego prvi krat, ter u puno većšem broju genu se iz mladenkine kuće u cirkvu. Onde mladenci stupe pred oltar ter svećenik zapita: „Andraš! Pitam te pod zavez Tvoje viere, hoćeš li ovu pošennu dievojkvu Margetu za svoju ženu uzeti?“ — I Andraš odgovori: „Hoću!“ — Na to zapita Margetu: „Hoćeš li Ti ovoga pošennoga mladenca Andraša za svojega muža vzeti?“ A ona miesto da odgovori, kak je bilo dospomenjeno „Neću!“ — odgovori ona hitro takodjer „Hoću!“

čiste zrak, zato su stani vu vrlih ili vu žumi osobito zdravi.

Jako škodljivo je stanuvati vu novih hižah, vu novo bëljenih ili l'čenih sobah. To zrokuje vno go betegov, osobito betegi trbuha, zimicu reumatizam i kostobolju. Ako su gde prilike takve, da moraš vu novo zezidanom stanu stanovati, treba barem koliko moguće včiniti, da odkloniš škodljivu mokrinu i izhlapljivanje.

Prije vsega valja gustokrat i izdašno zračiti (luftati), onda valja poldrugi ili dva kilograma gašenoga vapna vu jednoj posudi vu kutu sobe postaviti. Dobro je takaj vu vlažnoj ili novo ličennoj sobi vuš gati 50 do 60 grama sumporovih niti ili oprezno zapaliti malo puščanoga praha Posteljina, kaj je vu stanu, zastore itd. treba veckrat izprašiti i izkefati, da se tim od praha i izhlapljivanja očiste.

Toplina vu sobah neka nije nigdar vekša od 13° R, zato bi trebalo, da je vu svakoj sobi toplomer, ar nas lastovito osećanje vu tom pogledu gustokrat vkanjuje.

Grof Albin Csáky,

magjarski minister za bogošovlje i nastavu.

— Na ljeto 300 for., odgovorili su mu.

— Onda nedozvoljim; ar bi vanredan sluga imel vekšu nagradu od redovitoga.

Žujim toliko izključivo lada um, da se ukazuje osoritim i hladnim, pak je ipak veoma blag i dobročuden, dapače vu društvu svojih prijateljah kad kada i saljiv. No vu službi i pri službenom poslu govori malo i drži supregnuto. Zevsema je drugač, kad pred njega stupa čovek iz naroda s kojom željom ili molbom. Ovakvom prilikom biva toliko ljubezan i srdačan, da se molitelj gotovo podsigura i bodri na iskrenost.

Grof Csáky zanima se za i svakoga, s jedne strani za to, kaj to zahtëva njegov

službeni položaj, stranom pako, kaj nije subjektiven, već se za vse drugo više, nego li sam za se. No grof Csáky nastoji, de neoči tuje toga svoga zanimanja, ar zna, da je većina ljudih kak děca, koja bivaju nečedna, kad vide, da im je čovek prijateljen. Grof Csáky misli, da jedna polovica svëtske mudrosti stoji vu reguli: „niti ljubiti niti mrziti,“ a druga vu načelu: „nikaj govoriti i nikaj tvrditi.“

Minister je pëlda čestitoga činovnika. On je toliko proniknut s dušnim spoznanjem o važnosti svoga zvanja, da rešava najneznatneše stvari sa jednakom pažnjom, kak i najvažnije. Dok je bil društva za oplemenjivanje čudorednosti, delal je toliko savjestno vu svojoj zadrugi, kak děla denes vu ministarstvu. Vu uređ ide navëk vu vrëme, pak to potrebuje i od svojih činovnikah.

Gustokrat ostaje vu uredu prek uređovne vure, ako nije mogel da reči posle. On zaostatkov nejma nikakvih, ar ostaje do ti čas vu uredu, dok je rešil čeli kup spisah. On se nedrži one regule stanovitih ljudih, da spisi imaju vu uredu dozreli. I najzapleteneša pitanja s mesta rešava, zvun ako je stvar ni zadosta razjašnena. No pravo govoreč za njega niti nejma zapletenih pitanjah, ar i vu najtežem predmetu pogađa bitnu točku stvari ter nahadja iz nje pravičen izlaz.

Toliko se smatra dužnim provečiti vsaku stvar, da se obazire i na anonymna pisma, ako svojom sadržinom i načinom odavaju istinu. On navëk išče istinu; istina mu je toliko dragocëna, da vrëdi nekaj napora i muke, da se dozna.

Protekcije neljubi, osobito, kad se o tom děla, da jednoga svoga činovnika predpostavi drugomu. Svojim je podčinjenim činovnikom prepovedal, da mu se dohadjaju preporučivati za izprašnjeno više mesto. „Pri meni protekcija neodlučuje“, rekel je jeden krat, „Ja prosudjem svacije zasluge i sposobnosti i prem tomu odlučujem. Ako se koji put vkanim, to je ljudski; no to znam, da mi je dušno spoznanje čisto.“

No nesmatra protekcijom, ako ga nese

bičen čovek kod važnih městah pazljivo čini na stanovitu peršonu i njezine sposobnosti. Onda sravnjuje službeni opis takove persone s onim, kaj mu je o njoj rečeno, ter dela kak misli, da je pravično. On sam nije nigdar nikoga preporučal, a nepoznatoga čoveka nije preporučal ni na najusrdniju molbu svojih prijateljah. Iz prva dal se koji put predobiti, držeći takve prepruke suhim zlatom; no kesueše se osvedočil, da je to navadno prema franceskoj poslovibi: „porculan za porculan“ ter vezda neveruje nikomu.

Pri podelivanju mestah gleda na sposobnosti i na karakter. Izveršivanje dužnosti nesmatra za nikakvu zaslugu, ter se gde koji put začudil, kad je gdo koga tim pohvalil, kaj zvršaval dužnosti. Im to mora biti.

Grof Csáky poznaje svoj delokrug savršeno. Postavši ministrom, hoteli su njegvi izvestitelji, da se jednostavno pozivlju na zakone. No on je obredil za regulu, da vsaki donosi sa sobom vu sednicu dotični zakon ili §. vu originalu, ter ga čita. Ovak je vu kratko vrëme minister vse zakone predštudëral i takaj postigel bezuvjetnu sigurnost vu njihovu tumačenju.

Grof Csáky sluša pazljivo i neprekida govornika makar i nižega, nigdar. Oči vupira vu govornika, kak da mu bude iz duše čital, kaj misli; nikaj toliko nevrma njegovim povjerenjem prema govorniku, koliko opažaj, da je strastan. Gdo hoče, da mu grof Csáky veruje, nek govori mirno i prez strasti. On govori prez velika naglasivanja, ostavljajuć slušatelju, da sudi, jeli pravo kaj veli.

Vu svoju vlast neda dirati nikomu; no ni sam nebrazdi vu tudje polje. Koliko nedozvoljuje, da se gdo mëša vu njegove posle, toliko dopuše, da nadnjegovim odredbami vrši kontrolu sabor i javno mnenje.

Novine čita posmno, a najpače one priobčaje, kaj zasčaju vu njegovu područje; no sam nije se novinstvom nikad služil, da širi svoje ideje, joče menje da postigne popularnost. Krive je vësti rëdko kad dal izpravljati.

Najviše ga boljelo, kad bi došel vu nepriliku sbog organičenosti sredstvah, kaj ih orsački proračun požaje njegovomu ministarstvu Biva da bi trebalo, puno zaslužnih nagraditi, a kad tëm nema sredstva niti za najzasluženeše. Kaj je tu činiti? Šparati! I vu istinu grof Csáky kupoval je sam glavom sagove (tepihe) za svoje urede, da kaj pršpara, a pohitvo je iz staroga fundacionalnoga kaštela.

Iz celog opisa sljedi, da minister Csáky spada medju ljudi, koji ako i nisu morti puno ljubljeni, vsikak su obćenito štovani.

KAJ JE NOVOGA ?

Vu Budimpeštu, 1. majuša.

Pod predsedničtvom baruna Bánfyja bila je konferencija ablegatov svih stranakah. Konferencija vëčala je pozivu kotrigah hrvatskoga sabora vu Budimpeštu vu pohode. Delalo se o tom, da se nepozovu samo kotrigi narodne stranke, već i opozicije, pak da im se pruži tam prilika spoznati se s magjarskimi odnošaji s bliza. Konferencija je odobrila program ablegata Hoitsya. Kakti dani pohoda ustanovljeni su 19. i 20. majuša. Po programu ablegati budu razgledali vse znamenitosti Budimpešte, nazočni budu banketu i gala-predstavi vu teatru. Grad Budimpešta bude nazočen kod ove svečanosti.

Em. Kollay

I svećenik im hitro ruke skup spoji, blagoslovi i do koncem kraja oženi.

Mladeneć je u prvom hipu bil zabezeknut, a kad je k sebi došel, bil je već popre i povduš oženjen. — On je čakako počel proti tomu govoriti, jer da je to samo šala, da je dogovor bil drugač, ali mu je svećenik odgovoril, da ovde nejma nikakovih šalah, već da je tu sve istina, te da ovo sveto miesto nije miesto za komedje igrati. Zatim ih još jedan krat po običaju blagoslovi i u miru božjem odпусти. — Andraš i Margareta ostali su oženjeni.

Zločinec.

Nekoj kriveć bil je jednoč zaradi nekakovog zločina po pandurih vlovljen, svezan i pred obćinsko poglavarstvo dopeljan. Kad su se starešini skup zebrali, za da vide jeli je ov kriveć samo toliko kriv, da bu nad njim obćinsko poglavarstvo moglo svoju odsudu izreći, ili pak je njegova krivnja tolika, da bu moral višjemu sudu predan biti, poslušal je rečeni kriveć pazljivo njihove zaključke u sedriji. A kad je došlo do tog zaključka, da krivnja nije tolika, za da ide višji sud, ali ipak je krivnja, koju ovo obćinsko poglavarstvo kaštigovati mora, prišel je okrivljeni

se braniti i dokazivati, da on nije nikaj kriv i da je nedužen kak bieli golub ili vuzmeni jančec. Dugo je svoju nedužnost branil, ali dokazi su sve to jasneše proti njemu govorili i on je konačno videl, da iz tog kripca nebu se zmeknul; pričme anda psovati Boga, kralja i celo obćinsko poglavarstvo, jer, kak je sam rekel, sad već je sve jedno.

Starašini se od čuda nad takovom prevzetnostjum skoro okamene i jer su to za strašnu uvriedu držali, da je nje jedan hudodelnik pošpotal, poslali su deputaciju pred samoga kralja, da on u tom svoju odsudu izreče pošto je i njegu zločinac opsoval.

Kralj Friederik veliki izreče na to sljedeću odsudu, po kojoj je rečeno starešinstvo imalo dosta za šnofati: „Da je kriveć Boga opsoval, dokazuje, da ga nepozna, a k tomu Bog netreba moje pomoći, da kriveca za to kaštigujem. — Da je mene opsoval, to mu odpraščam. — Zuradi toga pak, jer se je podufal plemenito obćinsko starešinstvo opsovati, zaslužuje ostru kaštigu te se ima na pol ure u Spandau v rešt zapreti.“

Majusko promaknuće.

Ovogodišnje majusko promaknuće je jedno od najvećih, kaj ih je ikada bilo u miru. Imenovana su: 2 generala kanonirstva, 1 general konjaničtva, 18 podmaršalov, 42 general-majora, 44 oberstera, 83 oberstlajt-118 majorov, 192 kapetanov I. razreda, 281 kapetan II. razreda, — 420 oberlajtnantov, 541 lajtnant.

Novo gigeriske mode.

Parizki „Moniteur de la Mode“ od 26. aprila oglašuje sljedeće zakone za fiefirice Gigerle, koji vrde (gltaju) do 1. oktobra. Okolo vrata moraje da omotaju ra mesto dovezdašnjih kravatah ogromne široke rubce s jednim vozlom, — a okrajci takvog ovratnika privčvrštjuju se komaj za trbuhu prstenom ili pod remenom velikom iglom, koja prikazuje glavu clowra. Ovi su ovratniki ili zeleni ili modri. Znašatelj tih ovratnikah je herceg N., koji je zaradi vratobolje omotal vrat, tak je došol u klub i ondi zrokuval senzaciju.

Za pohode rabe se švedske rukavice od lososah, za jahanje be'e ili čerlene od pesje kože, za soireje i teater žute.

Za plisove i službene obedo dozvoljen je rubec od belog batista, — drugač pak samo od pisane svile.

Dozvoljeno je princu Walesu za volju nositi samo jednu rukavicu, a drugi sglob tetovirati. Na mlom prstu nose se tri mala prstena s tri velika kamena: rubinom, safirom i diamantom. Vura se nosi prez lauca u žepu u hlačah, a penezi u prusleku.

Narukvice (manchete) kapđuju se oval nima duplšnim gombi, spojeni lancem.

Vsaki fiefiric mora imati dvē batine. Prva je od citrunova, palmna ili maslnova drēva, da se vidi, da je vlasnik bil u zimi na Rivieri; druga batina je od bambusa i tak debela, da se u njoj skrili more bodež, ambrello i srebrni plajbas. Prva batina je zevsema neobdelana, jednostavno vurezana, ali na glavi okovana zlatom ili kristalnim gombom, u kom se nahadjaju bonboni.

Cipele se nose od krokodilove kože. Pravi je gigerl dakak vubil krokodila sam na Nilu. Za ost' u opravu ima se pobrinuti šnajdar.

Dvoboj u Belgiji.

Vu Belgiji su vu taj čas najodlučene^e navalili na dvoboj (duel), da se skinu s dnevnoga reda. Novi izborni red oduzimalje na više ljetah izbornu pravo onomu, koji je sudeloval pri dvoboju ili mu nazočen bil kak i svedok, ter zato bil kaštiguvan. Senat pak prihvatil je privoljenjem i odobrenjem ministeriuma novi zakon, po kojem se dvoboj najostreše kaštiguje, a dēlniki, svedoki i deveri, kak i novine, koje se o dvoboju bave, osudjuju se na oštre kaštige i globe. Odbor spravišća, ne samo, da je pristal na taj zakon, već je đapače kaštige još povisil. Izzi-vači i nadalje oni, koji javno osramote ili zbantuju osobu, koja je dvoboj odbila, kaštiguju se s temnicom (reštom). Svedoki bivaju kaštiguvani na dva do jedno ljetu dana i sa 200 do 1000 frankah penezne globe. Podraživanje na dvoboj kaštiguje se sa 6 mesecih do pet ljet vuze (rešta) i sa 400 do 3000 franka globe. (Tak bi bilo dobro pri nas vpeljati).

Kolera u Rusiji.

Od 10. do 25. aprila zbetažale su vu Varšavi od kolere 4 osobe, od kojih su dvē vumrle. Vu guberniji kovnenskoj zbetažale su od 18. marcija do 21. aprila 53 osobe, a vumrle 34; vu guberniji plockoj zbetažalo je 27, vumrlo 15 osobah. Vu Podoliji je od 6. do 23. aprila zbetažalo 20, vumrlo 5 osobah. Vu Radmu od 6. do 21. aprila zbetažalo 20, vumrlo 10 osobah.

Aldovi Monte-Karla.

Buski herceg Nikolaš Karajev strelil se je na grobuju vu Kandamini. Knez je bil vu Monte-Karlu, gde je vu kartašnici s prvince imal sreću, ali je na zadnje zgubil 800 000 frankah. — Bogata Englezkinja Miss Wattston zaigrala je vu Monte-Karlu 2 milijuna lirah, a zatim se vu svojoj palači otrovala (fergitala) opijumom.

Nadvojvoda Albrecht u Bosni.

Nadvojvoda Albrecht pohodil je ovih danah prvi put Bosnu i Hercegovinu, da pregleda ondešnje soldate. Vu pratnji nadvojvode nahadjaju se general-major Schönaich, krilni adjutant major Somogyi i štopski doktor dr. Huebel. Nadvojvoda ostavil je 8. majusa Beč, dočel je 9. majusa vu jutro vu Brod, a po poldan vu Tuzlu. Iz Tuzle putuje nadvojvoda vu Sarajevo, kam je stigel 12. majusa, i tam je ostal črez trojšćke svetke. Za tim putuje 15. vu Mostar, od kud bude 16. išel vu Metković, gde si bude sel na jahtu „Greif“ i po morju pohoditi nekoje dalmatinske varaše. Več 22. majusa stiguel nadvojvoda Albrecht vu Pulj, od kud se izravno povine vu Beč.

Kršćenje nadvojvode.

5. majusa ob 10. vuri pred poldan dočel je kralj Ferencz Jožef vu Wels, odkud se je odpelal vu bližnji kaštelj Lichtenegg, da bude nazočen vu familjarskem krugu kršćenju svojega vnuka. Taki iza dohodka kraljeva vu Lichtenegg preduzelo se vu velikoj dvorani prelat i dvorski plebanoš dr. Mayer kršćenje malog nadvojvode. Kum je nadvojvoda Rajner. Na večer povraul se je kralj opet vu Beč.

Ogenj u Nedelišču.

7. majusa izgorile su vu Drávu-Vásárhelyu dve hiže i jeden škedenj.

Svim poštuvanim čitateljem želimo lēpe, dobre i vugodne trojačke svetke!

Dobre žepne i stēne vure za fal cēne moći dobiti pri Pollak Bernatu vurarvu vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za falcēnu.

Nekaj za kratek čas.

Vugoden betežnik.

Doktor: „Jeli ste betežen?“

Betežnik: „Dakak, drugač nebi bil v postelji.“

Doktor: Gde ste betežni?“

Betežnik: „Vu postelji.“

Doktor: „Kaj vam fali.“

Betežnik: „Zdravje.“

Doktor: „Jeli bi vas previziteroval?“

Betežnik: „To znaju najbolje sami.“

Doktor: „Ako budete tak odgovarjali, nek vas vrag vrači.“

Betežnik: „Zovite ga i onak nemrem s vami nikaj opraviti.“

Pred sudom.

Sudec: „Kaj vi nemate nikakvoga srama?“

Obtuženi: „Kaj nebi imal, vem priznajem, dragi gospon sudec, da sam tat i lenjak; ali znaju i takvih ljudi treba.“

Sudec: „Kak Vi to mislite?“

Obtuženi: „Nu znaju, gospon sudec, kad bi mi svi tati i lopovi postali pošteni, od česa bi oni vendar živel.“

Dobra služba.

Iižegazda: „Pri nas je vse vu redu, kak vu kasarni; ob česti vuri se stanemo, ob dvanajsti jedemo, a ob 10 vuri na večer idemo spat.“

Dek'la (služk'nja): „Ako drugoga posla néga, onda sam s tom službom zadovoljna!“

Dober odgovor.

Gigerl: „Kaj vam Vaša debljina nikaj nesmeta?“

Muž: „Baš niti malo, samo me srđi, kaj me vsaki bedak za to pita.“

Oficir: „Poveč ti meni, piešak Miška, zakaj nesme soldat nigdar glavu izgubiti?“

Pješak: „Ar bi jedna kapa previse bila.“

Priredil:

Glád Ferencz.

Jedanput jeden činovnik, svojega prijatelja tužio pred poglavarom, da iz kase krađe peneze.

Poglavar pako smešeč ovakov odgovori

Ja kradem . . . ti krađeš, on krađe, pak smo si jednaki.

Cigan je jedan nekaj zlo vucinil, i zato je obsudjen na 50 batina. Jako je kričel več predi, nek su počeli batina mu brojiti po hrbtu.

— No, kaj ti fali cigan, zakaj tak jako tuliš? pita ga sudec

— Jaj, pog'aviti gospone, ovakov fine kože človek, i slab kak sam ja, lahko se mrtvo prebudi pod 50 batina, — jednu bar nek mi oprostii u.

— No dobro 49 dobiš!

— Hvala lepa, kušujem njim ruke, ali samo naj prvu mi oprostiju.

Na ovu misel, kojom je cigan hotel svih 50 batina se rešiti, su mu oprostili polovicu

Priredil:

Kerleza Ignác.

NYILTTÉR*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegren delök lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kockázott és minázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyal-
latban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal fe-
lelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

LOTERIJA Grac 5-ga majša 1894
46 61 51 74 30

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m.-mázsa. —	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	25
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrůz	5	—
Kukoricza ó	Kuruza st. vi	4	90
" uj	" novi		
Árpá	Ječmen	6	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga »	» zuti	4	—
Vegyes »	» zmešan	4	—

666. tk. 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Varga Lajos nagy-kanizsai ügyvéd végrehaj-tatónak, Szepelfeld Máté csáktornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni 300 frt tőke követeés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő csák-tornyai 544. tk. 198/a hrsz. a. ingatlanból Szepelfeld Máté csáktornyai lakost illető fele része — melyhez a 138. számú tjkvben felvett 198/b hrsz. a. községben lévő bejárás és udvartér tartozik — 1928 frt becsárban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi június hó 8 án d e. 10 órakor

a csáktornyai kir. járásbíró telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szárdékozók tartoznak az inga-tlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kir. bíróság, mint tkvihatóság.

Csáktornyan, 1894. évi február hó 25-én.
524 1—1

Gyapjuszövetek

Bel- és Külföldi Divatárak

Kangarn, Cheviot, Tricot

Egyenruházati- Lovagló- Vadász- Erdész és Libéria-Szövetek
Peruvien és Dosking a magas papság részére
Kocsi- Butor és Tekeasztal-Posztók
legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállít vidékre, megren-
delések útján

ANTON SUESS

gyári-raktára

Grác (Styria)

Alapított 1744-ben.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Elárusítóknak külön engedmény!

506 4—4

Kiadó lakások.

A szűk utczai 248/189. számú házban

Egy nagyobb lakás

Egy kisebb lakás- és

Egy butorozott szoba kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

517 3—*

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller

elnovozes alatt igen jó hírnévnek örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyé-
neknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztető hozva.
Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb
"szer általánosan kedvelt és emeltfogva már to-
vábbi ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy
1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen
kítőn háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkál-
mával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy
utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal
ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller
helyben nem volna kapható, akkor fordul-
junk a gyártók gyógyszerfőnök: Richter
gyógyszertára „az arany országhoz” Prá-
gában vagy Torók József gyógyszerészhez
Budapesten.

ALAPITTATOTT 1841. ÉVBEN.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

váltó-üzlete

BUDAPEST, V. DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM

saját házában.

Részvénytőke 10 000,000 frt.

Tartalékalap 4 400,000 frt.

Vessz és elad mindennemű értékpapírt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján;
tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál szakszerű felvilágo-
sítással;
ígérvényeket minden huzásra bocsájt ki;
előleget nyújt értékpapírokra;
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek huzásait;
kisorsolás által érhető árfolyamvesztés ellen biztosít sorsjegyeket és soro-
andó értékeket.

528 1—3

Szagtalan és nyomban szárado

Valódi csakis
egy fél és
1 Kilos
üveg palackokban
kapható.

Utánzásoktól
óvakodjunk
és határozottan
Christoph-féle
lakk kerendő.

Christoph Ferencz szobapalló-fénylakk

Lehetővé teszi, hogy a szobák a maolias stílusú használatának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültesse. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték folt be a palló + egyáltalán fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betödi minden foltot, korábbi mázolást sőt; van azután

iszta fénylakk (színezetlen),
új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen parkettra a olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, emellett egyáltalán fényt is ad a fennmaradt.
Postacsomag, körülbelül 30 negyszögletre, két közepes méretű szobára való 5 ft. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamondások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tössék jól vizsgálni a cégre s a gyári jogjra, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyármányt sokféle utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk megtalálója és egyedüli gyártója,
**Prága. K. Berlin.
Zürich.**

Csáktornya:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órák és ékszerész Csáktornya,
Hétér, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra-

arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó órák mellett

F a i l i n g u a o r á k .

Kérjen csak „ZACHERLINT”

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyíthatja jobban elérhetetlen erejét és jóságát, mint **óriási elterjedésének** sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a

ZACHERLIN

legalább néhány tucat szor felül nem mulná.

Kérjen azonban mindenkor lepecsételt üveget és csakis

„Zacherlin”

névvel ellátottat mert minden más értéktelen hamisítvány !!

Csáktornya:

Strahia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
ö.zv. Göncz L. gyógyszer.

Arcó-Londva:

Fuss Nándor gyógyszer.
Freyer Fülöp
Graner Testvérek.

Ferlak:

Kramarits Viktor,
Sosterics Pál.

Felstrau:

Max Robič.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-pórszóró-készülék darabja 30 krajczár.

996 2-7